۵٦ نچی. ۱۳۲٤ سنه. ۱۸ شوال چهارشنبه. ۱۹۰٦ سنه. ۲۲ نویابر. № 56

ГАЗЕТА
„Юлдузъ“
Цѣна 3 руб. на годъ.
Редакція и Контора:
Казань, номера «Сарай» №1.
АДРЕСЪ:
Казань, редакція „ЮЛДУЗЪ“
Russie, Kazan, redaction
„Julduz“,
Плата за объявленія:
(25) и (15) коп.

یولدز

گازیته‌نڭ بهاسی:
برسنه‌اوچون (۳) صوم، آلتی آی
اوچون (۲) صوم، اوچ آی
اوچون (۱) صومدر.

اداره‌سی پچن بازارنده (سرای)
مسافرخانه‌سنده ۱ نچی نومرده‌در.
محررینی هرکون کوندز ساعت
(۱۱) ده اداره‌ده کورمك ممکندر.

محرر وناشر: احمد هادی مقصودی.
سرکاتب ومدیر: علی اصغر کمال‌الدینق.

تکراری موجب اولمایان مقاله‌لر ممنونیت‌ایله قبول ایدلورلر. درج ایدلمه‌ین مقاله‌لر حقنده جواب ویرلمز واشتکا قبول ایدلمز.

بر نسخه‌سی (۵) تیینندر. هفته‌ده اوچ مرتبه چغاچق ادبی، فنی، معاشی وسیاسی جریده‌ء ترکیه‌در. اون نسخه‌سی (۳۰) تیینندر

یولدز کتبخانه‌سی.

یولدز کتبخانه‌سنده مکتب ومدرسه‌لر اوچون اوشبو کتابلر صاتلمقده‌در: معلم **اوّل** (۹ نچی طبع) (۸ تیین)، معلم ثانی (۷ تیین)، قراءت قرآن (۷ ت)، مشق خط (۷ ت)، عقائد (۵ ت)، طهارت (۵ ت)، نماز (۵ ت)، جماعت (۵ ت)، روزه، زکات وحج (۵ ت)، هلال (۸ ت)، شریعت (۱۰ ت)، عقائد منظومه (۵ ت)، عبادات اسلامیه طبع ثالث (۳۰ ت)، میراث ومقاسمه (۱۰ ت)، انبیاء الانبیاء (۳۰ ت)، دروس شفاهیه طبع ثانی (۷۵ ت)، استفتاح طبع ثانی (۳۰ ت)، استکمال (۳۰ ت)، قوانین نحویه طبع ثانی (۲۰ ت)، میزان الافکار منطق جدید (۴۰ ت)، ترجمان روسی (۲۰ ت)، متحرك الفبا (زور زور حرفلر) (٤۰ ت).

ادریس: قزان ریداکسیه „یولدز“.

۱۹۰٦ سنه **صباح کتبخانه‌سی** ۱ نچی اوکتابرده آچلدی

قزانده پچان بازارنده „بلغار“ نومرلری یورطنده
کتبخانه‌مزده صاتولمقده اولان کتابلر:

« **منم ترجمانم** » هیچ برکشینڭ اویره‌توندن باشقه اوچ آیده‌تمام روسچه فرانسوزچه اوقورغه، یازارغه هم‌سویله‌شورگه اویره‌توچی گوزل برکتابدر. بهاسی ٤۰ تین. بوچطه مصارفی آلوچیدن. صومینه یکرمی‌بش‌تین قدرزاداتکه یبه‌رمگان کشیلرگه نالوژ ایله کتاب‌کوندرلمس.

مفصل اسامی کتب، هوکمگه بلا بدل یباریلور.

تیلیگرام وخط ایچون آدرس: Казань, книгоиздательство „Сабахъ“

آچلق.

آچلق بلاسی وآچلقدن هلاك بولوخوفلری کوندن کون قوّتله‌نب بارمقده‌در. اطرافدن کیلگان خبرلر برسندن برسی قزغانچ برسندن بوسی قورقنچلیدر.

آچلق بتون روسیه‌نڭ یارطیسنی چولغاب آلمشدر. روسیه‌نڭ قرق گوبیرناسنده بوسنه‌ده ایگونلر غایت ناچار بولدی. آراده بیگرك ناچارلری ۋولغه بویی گوبیرنالردر. قزان، صامار، سمبر وغیری گوبیرنالرده‌غی آول خلقلری آقتق برنگیلرینیده آشاب بتوروب کلمکده‌لردر. ایکمك حقنده هیچ سویلرگه‌ده یوق آنسی کوبدن تمام اولدی. آول کشیلری آشاتورغه بولماغانلقدن بوتون مال طووارلرینی یوق بهاسینه صاتوب بتوره‌لر. حتی صارقلرینی قرق ایللی تینگه قدر صاتقانلقلرینی سویلیلر. آچلق ایله برگه آنڭ قرنداشی بولغان تیف وزنگله (تسینگه) کبی آورولرده خلقنی هلاك قیلمقده‌در.

اون، اون ایکی یلدن بیرلی صامار گوبیرناسنده عادتده یوز ایللی بر میلیون پود آشلق حاصل بولمقده ایدی. بویلده ایسه بوگوبیرنادن فقط یکرمی بر میلیون پودایگون حاصل اولمشدر.

عموما قاراغان وقتده‌ده بویل روسیه‌ده حاصل بولغان‌ایگون بیك آزدر. بوسنه یتمش برگوبیرناده‌حاصل بولغان‌ایگون، عادتده‌گیدن ایکی یوز ایللی بش میلیون، بش یوزیکرمی برملڭ پود کیمدر. ۱۹۰۵ نچی یلده‌ده روسیه اچنده ایگونلر اوکماغان ایدی. بویل بوتونله‌ی خراب. چنلاب قاراغانده آول کشیسی طازارب ونغوب قالورلق ایگون، هیچ بریلنیده بولغانی یوقدر. برآچلقدن قوتولوب برآز قوّت آلا باشلاغاچده، ایکنچی آچلق آرتندن قووب یته‌در. یللر بیك کیلوشکان سنه‌لرده‌گنه آشلقلر بر آز یخشیراق بولادر. یوقسه هیچ بریلنیده آشارلرندن آرتورلق صاقلقغه قالدررلق ایگون حاصل بولغانی یوقدر.

بونڭ نی‌سببدن ایکانینی خلق اوزیده بلمیدر. «بویللرده آچلقلر بیك جیش کیله باشلادی. نی حکمتدر ایندی» دیب یورمکده‌لردر.

اوّلده جیرلر کوب وقتده بیرنی تربیه له‌مه‌سه‌لرده کشیگه آشارینه یته‌رلك ایکمگی بولواوستینه برآز صاقلغیده قالادر ایدی. طازالقلری بایلقلری بولغانلقدن کوب حیوان آصراب، حیوانلردن حاصل بولغان تیرسلرنڭ کوبلگندن عاجز بولغاچ، آبزارلرینه کرورگه یول قالماغاچ، آبدراغانلقدن تیرسنی بیراوستینه چغاروب توگه‌لر، شونڭ آرقاسنده بیرلریده برآز یاڅاروب قالادر ایدی.

کوندن کون خلق آرتوب بیرلر طارایا باشلاغاچ آقرون آقرون اندرده‌غی کیبه‌نلر کیمورگه باشلادی. حاصل بولغان ایگونلر کشیلرنڭ اوزلرینه‌ده یتماسلك درجه‌گه کیلگاندن صوڭ حیوان آصرارغه‌ده اقتدارلری قالمای باشلادی. حیوان کیموگاچ تیرسلرده بتدی. بیرلر ایسکردی. شولای بولغاندن صوڭ آچلق یللرنڭ تیز تیز ئه‌یله‌نوب کیلولری بیك عجب توگلدر.

بویل آچلقدن تمام‌جوداب، قوّتی بتوب قاقشاب قشنی‌اوزدرغان خلق، کیله‌چك سنه‌ده نیچك ایتوب بیرینی اصلاح ایدرگه مقتدر بولسون. قوللرنده برقورال یوق، براسباب یوق، اش اشله‌رگه برحیوان یوق. کوز کوننده آچلقدن آرزان بهاگه صاتوب تلف قیلوب بتورگان آطلرینی، یازغه چقغاچ بیچاره‌فقیر، اول حیواننی‌قیمت بهاغه آلورغه نیچك‌مقتدر بولسون. الله‌کورسه‌تمه‌سن، اگرکیله‌چك یلده‌ده ایگونلر ناچار بولاچق ایسه بوتون بوتونگه هلاکت اولور. بوهلاکتلردن قوتولو اوچون بوسنه‌ده حکومت‌نڭ یاردملری اوستینه نیچه ونیچه یاردملرنی ایدو ایله برابر آول‌خلقینه تیزرك کوب بیرلر بیرب، بیرنی اصلاح ایدر اوچون لازم بولغان اسبابلر ایله یاردم ایتو لازمدر.

کیله‌چك دوما اعضالرینڭ ایڭ برنچی اهمیت بیره‌چك مسئله‌لری اوشبو مسئله بولورغه‌تیوشدر.

اسلام عالمندن.

جامع الازهر مدره‌سه‌سی

مصرده جامع الازهر اسملی مسجدکه‌منسوب مدرسهٔ ازهریه اسملی الوغ بر مدرسه وارلغی معلومدر.

بو مدرسه‌ده اوچ یوز قدر مدرس‌واون مڭ قدر شاکرد تدریس وتحصیل علوم دینیه ایله مشغولدرلر.

طبیعی بو مدرسه‌نڭ درسلری اوّلده ایسکی ترتیب ایله اجرا قیلنمقده ایدی. اون بیش سنه مقدم مصر مفتیسی مرحوم شیخ محمد عبده جنابلرینڭ همت واجتهادی سایه‌سنده درسلری کوب اصلاح قیلندیلر. علوم دینیه درسلری ایله برابر عربچه تاریخ وجغرافیه فنلریده اوقوتلا باشلاندی.

ایمدی‌بو مدرسه گه‌مرحوم محمدعبده‌اورنینه شیخ شاکر افندی ناظر وباش مدرس ایتوب تعیین ایتلمش. مصر گازیته‌لری بو افندیدن‌ده بیك کوب اصلاحات امید ایته‌لر. شاکر افندی علوم اسلامیه‌ده علامه‌لکی ایله برابر فنون جدیده‌دن‌ده خبردار یاۋروپا لسانلرندن برسی ایله آشنا کشیدر. لکن اوزی یاش کشی ایمش. شول‌سببدن مدرسهٔ ازهریه‌نڭ قارت مدرسلری بونی بیك حسد قیلا باشلامشلار. بیك قاتی دشمانلقلرقیلالررایمش. قورالری ایسه، مودادن چقغان ایسکی قورالدر: عوامغه‌شیخ‌شاکر افندی‌حقنده «دینسز، دهری آلافرانغه» دیگان سوزلرنی طاراتالر. هر بیرده بر بلا!

جاوا مسلمانلری.

جاوا آطاوی اون بشنچی عصر میلادی اخیرلرنده‌عربلر طرفندن‌کشف قیلنمش ایدی. یاۋروپالیلردن‌جاواغه ایڭ اوّل پورتوغالیه‌لیلر آیاق باصمشلردر. بو صوڭ زمانلر حسابینه بناءً جاوا ایله مادورا آطاولرنده (۲۸) میلیون‌قدر خلق باردر. بونده‌غی ابتدائی اسلام مکتبلرینڭ مجموعسی (٦۱٤) عدد در. جاوا آطاونده اون سیگز مڭ قدر عربلر بولوب جاوالیلر بونلرغه بیك الوغ حرمت ایتمکده‌درلر. بو کونده جاوا آطاولری گوللاندیه مملکتی‌نڭ بر مستملکه‌سیدر. گوللاندیه‌لیلر بونده خریستیانلقنی نشر اوچون کوب اجتهاد ایتمه‌مشلر. قاتولیك‌وپروتستان‌میسیونیرلری بوطورده کوب وقتدن بیرلی سعی وغیرت ایتسه‌لرده، آرتق اش کوره آلمامشلردر. بو آطاولردن هریل آلتی مڭ قدر کشی ادا حج اوچون حجازغه سفر ایتمکده‌درلر. ایسرتکچ اچو، خنزیر آشاو وباشقه حرام ومکروه‌اشلردن‌افراط درجه صاقلانمقده‌درلر. فقط یاۋروپا موداسینه آرتق محبت ایتمشلردر.

بو سببدن اقتصاد جهتلری بیك بوزلمشدر. حتی اصلاح قیلنورلق درجه‌دن اوتوب حقلرنده « جاواليلرنك مدنيت تحصيل قيلولری اوچون معنوی بز قوتلری بارمیدر ؟ » معناسنده بر سؤال یاؤروپا گازیته‌لرنده یازلمقده‌در. بو سؤالگه فرانسوز محررلرندن برذات « مذكور آطاولرده اسلام دينی ترقی ایتسه جاوالیلرنك اساسلی بر مدنيت تأسيس ايته‌چكلرنده شبهه یوقدر » دیيوب جواب بیرمش. بو آطاولرده اسلام دينينك ترقی ايته‌چكنده هيچ شبهه یوقدر چونكه بو يللرده بو آطاولرغه یاپونیه طمع قیلوب خلقینی اوزینه محبت ایتدررگه اجتهاد ايته باشلادی. بوكا قارشو گوللاندیه‌لیلرده، اوّلده بونلرغه برده‌فائدك ایتمیچی گنه‌جاواداغی مالّلرنی اوزلرينه طاشوب طورسه‌لرده، بو كونده دیگزدن یاپونیه‌غه قارشی طورا آلماياچغنی بلوب جاوا مسلمانلرينه تورليچه یاردم ايته باشلادی شول ره‌وشچه جاوا آطاولرنده تیز زمانده یاكغا بر مدنيت تأسيس ايتل‌چكدر. جاوامسلمانلری افراط درجه ديندار واخلاقلی بولدقلرندن بو مدنيت البته‌دين اسلامنك ترقيسی ايله‌برگه تأسيس ايتل‌چكدر.

هندستان مسلمانلری.

(وقت) گازیته سندن

بو كونده هندستانده انكليز تصرفنده اولان ٢٦٠ ميليون‌جان حسابندن ٢٥ ميليونی مسلمانلردر. ايلك وقتلرده حكومت مأ — موريتلری مسلمانلر ايله هندولر آراسینه برابر اوله‌رق تقسيم اولنمش ايدی. مسلمانلر عسكرلك طوغروسنده امتياز كسب ایتمشلردر. بوتان، آفريدی، رافقار اسمنده اولان عسكرلر جمله‌سی مسلمانلر دن تشكيل ايدلمش وهندستان عسكرلر - ينك الك اعلالرندن حساب اولنمشدر.

هندستان عسكرلرينك اوقوايله مشغول اولانلری يالكز مسلمان فرقه‌لری گنه‌در. اوشبو جهتدن هندستاننك اسلام عسكرلری ايچنده اديبلر، شاعرلريتشديكی كوريلور.

مسلمانلرغه تعصب ايله افترا وبهتان ايدن انكليزلر حضرت محمد (عليه السلام) ك : « یازوچیلرنك قاره‌لری قيامت كوننده شهیدلرنك قانلری‌ايله اولچانور » مضموننده اولان سوزینی ایشتدیكلرنده حیران قالالر. هندمسلمانلرنده نفوذ واعتبار اولمقنك باشلوچه‌سببی آره‌لرنده محكم صورنده اتفاق اولدیغیدر، هندمسلمانلری عموما بر تيل وبر یازو استعمال ايده‌لر، بونلرنك ايسه ملی تيللری « آردو » لسانیدر. بوقدر مختلف اورنلرده تارالوب اوطورمش مسلمانلر جمله‌سی بر مقصد آرتندن حركت ايده‌لر.

هندستان مسلمانلری ١٨٨٧ نچی ییل دیكابرنده سيد احمدخان طرفندن قورلمش پلان‌اوزره هيچ بر سیاسی فرقه‌لرگه‌قاتشمای وحكومت كه‌ده هيچ قارشو كيلمای برطرفده صبر وثبات‌اوزرنده‌طوره‌لر ايدی. بو پلانلری ايسه هندستانده اولان باشقه خلقلرنك‌نادان ويواش وقتلرنده مسلمانلر ايچون ضررسز ايدی. لكن‌صوك زمانلرده هندولر اوقورغه كرشوب معرفت كسب ایتدیلرو بوسببدن سياست امرلرنده آلغه چيقوب مسلمانلرنی تاپتارغه كرشديلر، حكومتنك جبرلرينه‌ده مقابله ايدوب اوزحقلرينی طلب‌ايده باشلا ديلر. بونی كورديكلری ايله مسلمانلر اوزلرينك اولكی حركتلری بوكونده يارامیه‌چغنی بيلوب سياست ايشلرينه قاتشورغه قرار ويرديلر همده اوزلرينه مخصوص سياسی، دينی، ملی بر پارتيه تشكيل ايتديلر.

پيتربورغ جامع شريفی

پيتربورغ بلده‌سينه گوزل بر مسجد جامع بنا ايدرگه نيچه يللر بوندن مقدم قراربيرلگانلگی، فقط بوكونگه‌قدر بناسينه شروع ايدراك مقدارده آقچه جيولوب يتشمه‌ديكی «يولدز»ده برنيچه مرتبه‌لر درج ايدلمش ايدی. برنی‌قدر وقتلر بوندن‌مقدم بومسجدنی وجودكه كيتررگه اجتهاد ايدو اوچون بر هيئت ياصالمش‌ايدی. شول‌هيئت اعضالرندن گينيرال مايور علی افندی شيخ علی جنابلری ٣ نچی نويابرده اعانه جمع ايدواوچون‌باكوغه كيتمشدر. باكوجماعتی گينيرال جنابلرينی بيك زور احترام ايله قارشی آلمشلر. برنيچه كونلردن بيرلی شيخ علی جنابلری باكوده قوناق بولوب ياتمقده‌در. باكو اهاليسندن اهل خيرات اولان بايلرنك زور اعانه‌لر قيلو نيتنده بولغانلقلری محترم «ارشاد» گازيته‌سنده كورلدی.

پتربورغ كبی گوزل برشهرده مسلمانلرنك گوزل برجامعلری بولو بيك لازمدر. پتربورغ بلده‌سی هرتورلو طائفه‌نك مجمعی وهرتورلو خلقنك مرجعیدر.

باكومسلمانلرندن كليتلی اعانه‌لرنك بولووی اميدايدله‌در. بزم قزان‌اهاليسينك‌اعانه‌لری بررصوم اولديغی وقت آنلرده يوزارمكار صوم اولمقده‌در. اوشبو كونلرده باكوده نشر معارف جمعيتی تأسيس ايدلمش ايدی شول جمعيت‌فائده‌سينه بر مجلسده (١٧،٦٠٤) صوم آقچه جيولمشدر بوندی جمعيت بزده ياصالسه ايك كوب جيولسه بلكه (١٧٦) صوم (٤٠) تين جيولغان بولور ايدی.

گازيته‌لر حقنده.

« ترجمان » كازيته‌سی اصلاح‌لسان اوچون هردائم اجتهادينی صرف ايتمكده‌در. صوڭغی ١٢٧ نچی نسخه سنده « طاڭ » و «مخبر» گازيته‌لرندن بعض اجنبی كلمه‌لرنی آلوب قارشيسينه تركيچه سوزلردرج ايدب، شول‌درج‌ايتكان سوزلرينی استعمال ايدونی توصيه ايده‌در. توصيه ايتديكی كلمه‌لرنك اكثری گازيته‌لرمزنك كوبره‌گی‌استعمال ايتمكده اولان‌لفظلردر. امابعض بر ايك نادر استعمال ايدلمكده اولان لفظلرينی خلقغه قبول ايتدرمك وآڭلاتمق آغراولاچقدر. مثلاايليكتريك سيگنالی اورنينه، ترجمان‌نك مناسب كورديكی ايليكتريك داووشلغی (ياخود طاوشلغی)ديگان‌سوزاستعمال ايدلسه ظنمزه‌كوره اوقوچيلرنك اكثری آڭلامايه چقدر. چونكه استعمالی‌بيك آزدر.

اما گازيته‌لرنك هرنسخه‌سنده ديورلك درجه‌ده استعمال ايدلمكده اولان لفظلرنی « ترجمان » نك كوسترد كنچه استعمال ايتمك، مثلا: راسخوديرينه مصارف، خراجات، پريخوديرينه واردات، حاصلات لفظلرينی قويمق البته مناسبدر. بوندای سوزلرگه‌اوقوچيلرتيزتوشونورلر. نادركلمه‌لرنك تركيچه سينی يالغزينی‌غنه درج ايدواورنينه (بريسينی معترضه اچنده اولمق اوزره) اجنبی كلمه ايله برابردرج ايدو مناسبرك اولسه كيرك.

رفيقلرمزدن« وقت » گازيته‌سی ايكنچی طرفدن ملتمزنك‌احتياجلرينه خدمت‌ايدوب آغرغان ييرلرينه دوالرسوروب، خسته ملتنی ديرلتمگه همتينی صرف ايتمكده‌در.

گازيته‌نك هرنسخه سنده روسقه باشقه بولغان قوملرنك مكتبلرنده روس حرفينی استعمال ايتوحقنده (٣١) نچی‌مارتده‌حكومت طرفندن‌چغارلغان ياكاپر اؤيلالرتوغروسندن بحث ايتمكده‌در بوخدمتی اوچون‌بزلر « وقت » برادرمزگه تشكرايتمگه بورچليمز فرصتی‌الده وقتده اجتهادينی صرف ايتمكينی برادرمزدن رجا ايدرز.

« **فيوضات** » مجموعهٔ اسلاميه‌سی. توقتالغان حيات گازيته‌سی اورنينه نويابر باشندن بيرلی « فيوضات » نامنده هفته‌لك بر مجموعهٔ اشلاميه‌نشر ايدلمكده‌در. حاضرده مجموعه‌نك ايكنچی نسخه‌سی اداره‌مزگه كيلدی مندرجاتی گوزل اولديقندن محررلرينك گوزل قلمگه مالك. اقتدارصاحبی آدملر ايديكی كورلمكده‌در. بوصوڭغی نسخه‌سنك انكليز سفارتينه مراجعت‌ايدن ايران‌علماسی ايله برنی‌قدر اهالينك رسمی وروس فيلسو- فلرندن مشهور گراف ليف تولستوينك تصويری درج ايدلمشدر.

مندرجاتی: وقايع‌عالمه‌برنظر، تولستوی، نظيره، حياتك غروبی، مدحت پاشا، توحيدلسان وغيريلردن‌عبارتدر، تولستوی حقنده گی مقاله‌سنده گرافنك‌دين واخلاق جهتندن‌برنی‌قدر ضلالتده اولديغينی تعريف ايتدكدن صوڭره، مقاله صاحبی تولستوينك بوضلالتكه توشوينی احكام اسلاميه‌نی‌كيركنچه مطالعه قيلمغانلغندن كوره‌در. تولستوی بوشقه عمر صرف ايدب عبرانی ويونانی تللرينی چنلاب تحصيل ايدو اورنينه عرب وفارس‌تلينی‌كوزلچه‌اويرانوب‌بونلر واسطه‌سی ايله اسلاميتنی تدقيق قيلورغه تيوش‌ايدی. شاعر « گوته » بولزومنی‌حس ايدوب عمرينك آخرنده فارسيچه‌نی اوگره‌ندی هم بوتحصيلندن خيلی مستفيد اولدی...

تولستوی شبهه وترددلر اچنده يورگان وقتنده (بوددا) واسلاميتنی كتابلر

مقدس معاهدهء اتفاقيه

اون‌توقزنچی عصرنك سياسی تاريخندن برصحيفه

باشی ٥٥ نچی نسخه‌ده

ايكنچی — فرانسيه‌انقلاب‌عظيمی‌اعلان ايتكان ناپاليون فتحلری سايه‌سنك ياوروپاده حاصل بولغان فكرلرگه قارشی كوره‌شمك ايدی.

بتون بوآزادلق وتيگزلك فكرلرينی ياؤروپادن قووب، خلقغه اونتدروب، انقلاب‌عظيم‌دن‌اوّل‌بولغان كبی قالدرمقچی ايديلر.

بوايكی مقصوددن برنچی‌سی، يعنی ناپاليون آلغان يرلرنی كيرو آلو تيز ممكن بولدی. بومقاله‌ده بونك تفصيلاتينه كررگه ممكن توگلدر. بوحقده بر نی‌قدر صوغشلردن صوك اتفاقليلر ناپاليوننی جيكديلر.

١٨١٤ سنه‌ده فبرالده ناپاليوندن بتون صوغشوب آلغان يرلرينی كيرو آلوب آوكا باری ١٧٩٠ سنه‌ده فرانسيه‌غه‌تابع يرلر نيگنه قالدرديلر يرلرينی‌گنه آلو ايلان قناعتل‌نمای: ١٨١٤ سنه‌نك مارت آينده ناپاليوننی تختدن‌ده توشرديلر.

ناپاليون تختدن توشكاندن صوك ياؤروپانك خواجه‌سی اتفاقلی پادشاهلر بولوب قالدی. بونلر ناپاليون قولندن آلنغان مملكتلرنی تلاسه نيچك تصرف ايتديلر. قايسينی ايسكی‌پادشاهلرينه‌قايتارديلر. قايسينی بولشديلر. راضی بولماغان قوملرنی ايزديلر.

فرانسيه‌انقلاب‌عظيمندن توغان ناپاليون فتحلری سايه‌سنده ياؤروپاده تارالغان آزادلق فكرلری تيگزلك آرزولری سوندرلدی. حريت سويار كشيلر تغقيب ايتلمگه حبس ايتلمگه باشلادی فرانسيه انقلاب عظيمندن بحث ايتو انقلاب عظيم اعلان ايتكان عالی اساسلرنی تاراتو ممنوع بولدی - ناپاليون زماننده هر يرده كوتلگان حريت دوره‌سی اورنينه ينه‌دن بتون ياوروپانی استبداد باصدی اتفاقليلر ياوروپاده توغان ياڭی فكرلرنی ياڭی ميللرنی برنيچه وقتقه قدر سوندرمگه موفق اولديلر.

بو مقدس اتفاقنك بولوينه طريشقان كشيلرينك ايك مشهوری مه‌ته‌رنيخ ديگان افستريانك برنچی‌مينيستری‌اولدی. اوتكان عصرده‌ايك‌مشهور محافظه‌كار (conservateu'a) مه‌ته‌رنيخ ديلسه دوغريدر ١٨٠٤ يللرده اتفاق مقدس ياصاغان پادشاهلرنك قورقغان فكرلری — فرانسيه انقلاب عظيمی زماننده اعلان ايتلگان سياسی حريتلر فكری يعنی حكومت اداره‌سی مشروطه بولو، حريت اديان، حريت مطبوعات، حريت تجمع، حريت كلام كبی فكرلر ايدی.

فرانسيه انقلاب عظيمی فكرلری آره‌سنده برنی‌قدر اقتصادی экономическій دعوالر بولسه‌ده (ذاتا سياستدن اقتصادنی بوتونله‌ی آيرمق چيتوندر) انقلاب عظيمنك اصل اساسی اصل روحی آنچق سياسی ايدی. اول وقتده اقتصادی دعوالر سوسياليزم فكرلری قوّتله‌نوب يتمه‌گان ايدی.

شويله‌كه، اتفاق مقدس اون توقزنچی عصرنك باشنده ياوروپاده توغان بتون ملتلرنك سياسی طلبلرينه قارشی كوره‌شه ايدی. كوره‌شوب بردرجه‌گه قدر فرانسيه انقلابی سايه‌سنده تلی آچلغان ملتلرنی سكوتكه مجبور ايتكان ايدی.

لكن قامچی بلان ياصالغان سكوت، قورقتوب آلنغان قللق هيچ بروقت اوزاقغه وارميدر. اتفاق‌مقدسنك قورقتوب‌ياوروپاغه تاراتقان استبداد قارانغيلغی‌ده اوزاقغه وارمه‌دی. فرانسيه‌ده ينه‌دن سياسی

واسطه‌سی ایله مطالعه ایده‌در ایدم دیسه‌ده، اول کتابلر نیندی کتابلردر. ظنمه کوره اول کتابلر بیك مهم کتابلر بولماغان بولسه‌لر کیرك، چونکه کورگان اثرلرمده تولستوینك اسلامیتدن بحث ایتکانلگینی بلمیمن.» دیدر.

«فیوضات» نك‌مندرجاتیده لسانیده گوزلدر. فقط گوزللکی ترکیه ادیبلری عندنده کوبرك مقبول اولور. روسیه‌نك ایچکی طرفلرنده‌غی مسلمانلردن آڭلاوچیلر آز تابلور. «مصاحبهٔ ادبیه» مقاله‌سنده‌گی توحیدلسان اوچون عثمانلی ادیبلرینك آثارندن آلوب نمونه اوله‌رق درج ایتکان بعض بر ادبی تصویرلرینی آڭلایه‌چق آدملر بلمیم روسیه‌ده اچنده نیچه کشی بولور ایکان؟ عثمانلی شاعرلرینك آڭلاشلماز درجه‌ده آغر جمله‌لرینی یازمق ایله لسان برله‌شمز. لسانلرنی برله‌شدرو اوچون ممکن قدر عثمانلی لسانینی ییكلایتولازمدر.

ع. کمال.

خارجی خبرلر.

آنگلیه

آنگلیه مملکتنده آلتمش بش یاشندن اوزغان اشدن عاجز قالغان قارطلرغه حکومت طرفندن یاردملر بیرلمکده‌در.

حاضرگی کونده آنگلیه‌ده بوندای آدملر بر میلیون یاروم مقدارنده واردر. بونلرغه هفته‌ده ایکی صوم ایللی تین مقدارنده اعانه قیلنلغانده یلینه یوز سکسان میلیون صوم قدر آقچه لازمدر. بو قدر آقچه‌نی قایدن تابارغه بلماینچه آنگلیه حکومتی عاجز قالمش.

آنگلیه‌نك باش وزیری بو قدر آقچه طابار اوچون اورون تابا آلماغانلقینی مملکتنك وکیللرینه بو کونلرده اعلان قیلمش وکیللرنك صول طرفده‌رق بولغانلری واراداتدن آلونا تورغان نالوکلرنی آرتدونی فرض قیلالر.

ایسکیلك طرفنده اولانلری بو اشکه بیك قارشی طورالر. قارطلرنی اعانه جمعیت وسایوزلری طرفندن محافظه‌گه آلورغه (استراخاوت ایتارگه) گنه کیرك، اول روشچه نالوك ایتوب خلق اوستندن جیولماسون دیلر.

صربیه

ترکیه‌نك پاریژده‌غی ایلچیسی منیر پاشا بو آراده نیچه کونلردن بیرلی صربیه‌نك پایتختی اولان بیلیگراد شهرنده اقامت قیلمقده‌در.

بر مرتبه صربیه‌نك کارولی ایله‌ده مذاکره‌لری اولمشدر.

ترکیه صربیه برله برگه بوسنه وگیرتسوگین مسئله‌لرینی قوزغاتمقچی بولا ایکان دیگان خبرلر ایشدلمکده‌در. بعضیلر بونلرنك کوریشولرندن مقصود، ترکیه برله صربیه بیرلری آرقلی آدریاتیك دیگزینه قدر چویون‌یول یاصاودر. منیر پاشا شول حقده معاهده عقد قیلو اوچون صربیه‌گه کلمشدردیلر.

قتای

(زور یومرق) و (زور پچاق) اسملرنده ایکی یاشرون جمعیت بارلغی مشهوردر. ۱۹۰۰ نچی سنه‌ده (زور یومرق) جمعیتی بیك زور فتنه چغارمش ایدی.

حاضرده خونان وشاندون ولایتلرنده زور پچاق جمعیتی بیك کوب فتنه‌لر چغارا باشلامش. شاندون ولایتنده خسژین شهرنده برتونده شهرده‌کی حکومت وپولیسه توره‌لرینك بارچه‌سینی زور پچاق اعضالری اولتروب بترمشلر.

داخلی خبرلر

•• یکرمی سکزنچی نویه‌برگه قدر ایزبیراتیللرنك فهرستینی اعلان ایتوب بتوررگه داخلیه وزیری طرفندن جمیع گوبیرناتورلرغه تیلغرام برله امر ایتلمشدر.

•• پالیتسه‌نی آصراو اوچون صرف ایدلمکده اولان خراجات یلدن یل آرتدرلمقده‌در. ۱۹۰۴ نچی یلده پالیتسه خراجاتی اوچون (۷۹۸، ۲۵۴، ۲۷) صوم، ۱۹۰۵ نچی یلده (۳۳۴، ۹۰۴، ۲۷) صوم، ۱۹۰۶ نچی یلده (۲۲۴، ۲۴۱، ۳۰) صوم صرف ایدلمشدر. کیله‌چك ۱۹۰۷ نچی یل اوچون گرچه دولت خزینه‌سنده‌گی آرتق آقچه‌نك مقداری کوب بولماسه‌ده پالیتسه خراجاتینه صرف ایدر اوچون داخلیه وزارتی طرفندن (۲۴۴، ۱۴۵، ۵۰) صوم، تعیین ایدلمشدر.

•• خزینه‌نك آراقی زاۋودلرینه شیشه‌لر حاضرله‌مکده اولان برزاۋودنك دیریکتوری آنگلیه کامپانیه‌سینه یکرمی میلیون صوملق بر آلتون معدنی صاتدرغان اوچون یارطی میلیون مقدارنده کامیسیه حقی آلمشدر.

•• گیرمانیه مملکتندن خبر بیرولرینه قاراغانده روسیه حکومتی گیرمانیه حکومتندن، روسیه‌دن چیت مملکتلرگه قاچوب چغوب بوکونلرده گیرمانیه‌ده اقامت قیلمقده اولان سیاسیلرنی طوتوب روسیه‌گه قایتاروینی طلب قیلادر. گیرمانیه حکومتیده بواشکه راضی بولور کبی کورنه‌در.

•• پالیتسه‌لرنی تفتیش ایدوب طورو اوچون روسیه‌ده گوبیرناتور معینی اسمنده یاڭا برلوازم آچلەچقدر. بو لوازمگه قویله‌چق کشیلرنی ژاندرم آفیتسرلرندن تعیین ایتمکچی بولالر ایمش.

•• حیرصون گوبیرناسنده‌غی «روس خلقی صایوزی» کالونیست — یهودیلرنك دوماغه صایلارغه حقلری بتورولوینی صوراب داخلیه وزارتینه مراجعت قیلسه‌ده داخلیه وزیری بواشنك حاضرگه ممکن بولمایه‌چغینی بیان ایتمشدر.

•• اوّلگی دوما اعضالرندن مشهور آلادین بو کونلرده شۋیتسیه مملکتینك پای تختی اولان استوکهولم بلده‌سنده اقامت قیلمقده ایمش. آلادین کیله‌چك صایلاولرغه قاتوشمایاچقدر. چونکه آلادیننی ۏیبابورغده‌گی فتنه‌نی چغاروچی دیب ظن قیلنمقده‌در. فینلاندیه‌ده‌گی مأمورلرگه آلادیننی طوتوب حبس قیلورغه پتربورغدن امر ایدلمشدر. آلادین استوکهولمغه فینلاندیه‌دن چقمشدر.

•• «تیمس» گازیته‌سینك بو کونلرده کیلگان بر نسخه‌سنده «صایلاو آلدی» نام باش مقاله درج ایدلمشدر. مذکور گازیته اوشبو مقاله‌سنده روسیه‌نك نجاتی فقط «عادل مینیسترلرنك لیبیرالنی پارتیه‌لر برله برله‌شوونده گنه بولاچقدر اگرده آلای بولماسه روسیه قوتسز اختلال ایله قابلیتسز مینیسترلرنك کوراشووندن گنه عبارت بولوب قالاچقدر» دیدر. بناءً علیه بو گازیته «کادیتلر» غه‌ده استالیپین کابینیتینه‌ده هر ایکی طرفدن بربرسینی برآز رعایه ایدوب برله‌شورگه مصلحت بیره‌در.

•• کرانشتات بلده‌سنده عسکری‌صود، کوز کوننده بولغان عسکری فتنه‌نك اشینی قاراب، متهم بولغان ۷۶۰ کشیدن ۲۶ کشینی تورلی مدتکه کاتورغه خدمتینه یباروایله، ۶۱۷ کشینی آریستانت اسکی روتقه هم تورمه‌گه یابو ایله حکم ایتمش. ۱۱۷ کشی عیبسز طابولمشدر.

•• موسکۋا گرادو ناچالنیگی «حریت‌خلق» پارتیه‌سینك موسکۋاده‌غی هر بر کلوبلرینی یابارغه امر ایتمشدر.

•• یوزوفکه‌ده ژیلوفسکی معدن قیولرینه بارغان وقتده قورالانغان اون بش کشی مذکور معدن قیوسنده‌غی آرتیلشچیکگه هجوم ایده‌رك اوزینی جراحتله‌ب توقز مك صوم آقچه‌سینی آلمشلر.

•• صامار گوبیرناسی نیکولایفسکی اویه‌زنده بیریوزفکه اسملی بر آول یاننده طاش کومر معدنی طابلمشدر.

•• ریگا شهرنده پالیتسه بر بازده قورالار مخزنی کشف ایتمش: ۱۴ دانه قورولغان ۱۳ دانه بوش بومبا، اوتوز قاداق دینامیت بیك کوب ملطق، قلچ، وبوڭار اوخشاشلی نرسه‌لر، مك بیش یوز پاطرون بیش مك پیستون، مك بیش یوز دانه رخصتسز کتابلر طابولمشدر.

•• ازوینوگورودسکی اویه‌زده کسیلوفسکی شیکر زاوودینك آرتیلشچیگی اولتریلوب اون آلتی مك صوم آقچه‌سی آلنمشدر.

•• ۋینداۋا شهرندن یراق توگل بر بیرده بر زیمله‌نکه طابولمش واچندن بیك کوب شارطلی تورغان نرسه‌لر ظاهر اولمشدر.

•• تاشکند شهرنده‌گی کازناچیستوانك کاسسیر معینی لیونتیف اسملی کشی، یوز یتمش مك صوم خزینه آقچه‌سینی آلوب قاچمشدر.

•• رەزان شهرنده تیاتردن چغوب کیلگان وقتده بر کشی مذکور شهرنك پالیتسه میسترینی آرقا طرفندن ایکی مرتبه آطوب جراحتله‌مش. آطوچی اوزیده بر گراداوی طرفندن جراحتله‌نمش هم طوتولمشدر. پالیتسه میستر آلغان جراحتی سببلی ایکنچی کون بالنیتسه‌ده ئولمشدر.

•• بخارا امیری اوزینك ولی عهدی (تخت وارثی) ایله برلکده پتربورغغه کیلوب قشلق سرایینه توشمشدر.

انقلاب بولوب اتفاق مقدس طرفندن قویلغان بوربونلر نسلندن کیلگان پادشاهنی توشردیلر فرانسیزلر اوزلری تله‌گان کشینی صایلاب پادشاه ایتوب قویدیلر. ۱۸۴۸ نچی یللرده یاوروپانك بتون بیرلرنده انقلابلر چوالولر بولوب هربر مملکت اتفاق‌مقدس‌طرفندن اوستلرینه صالنغان جه‌تمه‌نی برترغه موفق بولدیلر. اتفاق مقدس تشکل ایتکانینه ایندی تقریباً یوز یل واردر. بوکونده قاراب قاراساق کوره‌مز اتفاق مقدس سوندرمکچی بولغان نرسه سونکانمی؟ — سونو قایده بالعکس یاوروپانك بتون مملکتلری (ترکیه‌دن بشقه‌سی) بوکونده اتفاق‌مقدس‌نك‌سوندره‌سی کیلگان، فرانسیه انقلاب عظیمی اعلان ایتکان حر وعالی اساسلره [...] ترکیه‌دن باشقه بوکونده بتون مملکتلرنك اداره‌سی مشروطه‌در. بتون مملکتلرده یوقارده ایتلگان حریتلر ویرلگاندر. بزروسیه کشیلری بوحریتلرگه یاڭا واصل اولدق. بولار ایسه یاوروپا کشیلرینه بیك‌ایسکی‌اویره‌نلگان برحالدر. ایندی بوکونده غربی یاوروپاده خلق تلنده بولغان اهالینك فکرینی قایناتقان مسئله اقتصادی واجتماعی مسئله‌در (соціальный вопросъ) جمعیت بشریه‌لرنك، مال‌حاصل ایدوچی اشچی قسمنك‌اقتصادی طلبلریدر. حاضرده بتون مدنی دنیاده مهم مسئله اشچی طائفه‌سینك حالی‌در — بتون‌عقلی انسانلرنی سوه‌ر ناموسلی کشیلرنك ارزوسی عمله طائفه‌سینك حالینی اصلاحدر. بو اصلاح ایچون تورلی مسلکلر تورلی یوللر ازلیلر وتورلی کشیلر بومسئله‌نی تورلیچه حل ایته‌لر — عمله‌قسمی قولینی باغلاب‌قنه حالمز یاخشیلانسون باری دیبکنه اوته‌می؟ — اوزینك‌حالندن‌قوانمغاننی‌تورلی‌واسطه‌لرایلان بلگرته — ترك عمله‌لر (زاباستوفکه‌لر) یاصیدر عمله‌لرنك حالنه واقف بولماغان کشیلرنی بوحال قورقته. قایا بوڭا برچاره ازلی‌سی ایدی دیلر. حکومتلر آزراق عمله نی‌قصه توشسه بواش تاشلاولار بولماز ایدی دیلر. حکومتلرهر مملکتده پارلامینت سوزیندن اوته آلماغانغه — وکوب مملکتلرده پارلامینتلرده اکثریت دیموقرات عمله‌لرنك حرکتی طرفنده بولغانغه بوعمله گروهینك اویانوندن‌قورقوچیلر اخلاصلرینی‌پادشاهلرغه تابا سوزالار. حکومتلر اشچیلر ایلان یومشاق معامله ایته دیلر. بوحقده بتون پادشاهلر برسوزگه کیلوب قارشی تورسه‌لر ئلله بوعمله مسئله‌سی توقتار ایدی دیلر. پادشاهلر برسوزگه کیلوب یاصالغان اتفاق مقدس بوندن یوز سنه اوّل یاوروپاده تارالغان سیاسی حرکتنی ملتلرنك سیاسی طلبلرینی توقتا آلغان ایدی. بلکه بوکونده پادشاهلر اتفاقغه کیلوب اشچی‌لر حرکتنه عمله‌لرنك اقتصادی طلبلرینه قارشی طورسه بوعمله‌طائفه‌سینك قایناوی توقتار ایدی‌دیلر. ا وشوشی امید ایلان یاواش یاواش اوچ ایمپیراطورنك اتفاقغه کیله‌چك ایمش دیگان خبرلرینی چیغاره‌لار. پادشاهلرده‌بوفکر بولوب بولماغانینی بلگان کشی یوق.

لکن فرض ایتدك بو اتفاق وجودکه چیقسه‌ده، عمله حرکتینه قارشی قاتی‌چاره‌لار استعمال ایته باشلاسه‌لار بونك ایلان اشچی چوالولرینی توقتاتوب، عمله حرکتینی سوندروب بولورمی؟ — تاریخ بولماز دیوب جواب ویره‌در.

هم بوندن یوز یل اوّل اتفاق مقدس سیاسی حریت فکرلرینی سوندره آلماغان کبی بو زمانده‌ده نیندایگینه اتفاق بولسه بولسون اشچیلرنك اقتصادی طلبلرینی سوندره آلماز.

دنیاده اولگروب تووغان بر جدی فکرنی هیچ سوندروب بولمایدر. قسقان تقدیرده‌ده فکرنی بتوروب بولمایدر بولسه بولسه باری فکرنك وجودکه چغوینی صوڭغه قالدروب بولادر. عقللی کشیلر هیچ بر وقت اولگروب میدانغه چیقغان بر مسئله‌نی بتررگه طرشمایدر بلکه بنی آدمگه ضررسز روشده حل ایتارگه طرشه‌در.

صدرالدین مقصودی.

قزان خبرلری

,, قزان مخبری ،، گازیته‌سی

حکومت مأمورلری طرفندن سید گرای آلکین محررلکدن منع ایدلدیکندن «قزان مخبری» گازیته‌سی بو کون چغا آلمادی.

گازیته‌نی دوام ایتدرر ایچون تیوش روشنچه مأموریتکه اعلام ایدلدکندن تیزدن چیغه باشلایه‌چقدر.

احتمال بعید اولاراق قزان مخبری‌نه یاقن آراده ایرك بیرلمه‌سه شولوق گازیته‌نك هیئت تحریریه‌سی طرفندن باشقه اسمده تیزدن باشقه گازیته نشرینه باشلانه‌چقدر.

بر هفته اچنده قزانده «قزان مخبری» «طاك» «ۋولژسکی لیستوك» کبی حریتپرور اوچ گازیته‌نك طوقتالوی تأسف ایدله‌چك واقعه‌لردندر.

اوزغان یلنك اوکته‌بری تذکره‌لرندن بر جزء

قزان شهرنده قوراللر بر له سودا قیلوچی ۋیننیر شرکتی، شهر اداره‌سی اوستندن برنچی چاست صلح محکمه‌سینه شکایتنامه بیرمش. شهر اداره‌سی اوزغان یل ۱۹ نچی اوکتابرده میلیوتسیونیرلرنی قوراللاندرو ایچون اداره طرفندن رسمی کاغز کوندروب مذکور فیرمه‌دن اوچ یوز صوم ۳۰ تیننلك ریۋالۋیر وپاطرونلر آلدرمش. فقط بو وقتقه قدر گرچه بر یل اوزوب کیتکان بولسه‌ده بو کونگه قدر شهر اداره‌سی شول بورچینی‌نی اوچوندر توله‌مه‌مش.

• بر مطبعه‌دن بیش ودیگر بر مطبعه‌دن ایکی حرف جیوچینی بلاتوقف قووب چقاررغه ایکی مطبعه صاحبینه مأمورلر طرفندن امر بولمشدر. بو حرف جیوچیلرنك قزانده‌غی باشقه بر مطبعه گه کرر گه ده حقلری یوقدر.

• ایتولرینه قاراغانده بر کونلرده پیچه‌تله‌نگان یارمالایوف مطبعه‌سی تیز کوندن آچولاچاق، «طاك یولدزی» گازیته‌سیده چغا باشلایاچقدر.

• «اختیاری - اقتصادی جمعیت» طرفندن قزان گوبیرناسنده‌غی یدی اویه‌زده هر کون سکز مك توقز یوز ایللی بش کشی طویدرلمقده‌در.

• ۱۹ نچی نویه‌برده ۋوسکریسنکی اورامنده پالیتسه نیندیدر بر کاغذ طاشلاب یورمکده اولان یاش اوسمر بریکتنی هم آنك طاشلاغان کاغزینك بر سینی قولینه آلغان برغاسپودیننی برنچی چاستقه طوتوب آلوب کیتمش.

• چاباقسار میتینگه سندن صوك حبس ایدلوب بو کونگه قدر قزان زندانده یاتوچی اون بش کرستیانلردن دورتسینی اوچیلغه آرخانگیل گوبیرناسینه قالغانلرینی ایکیشر یلغه ۋولوغدا گوبیرناسینه بو کون بیه‌رلمکده‌در.

اداره‌گه مکتوب.

لیباۋادن

محترم محرر افندی!

اوشبو مکتوبمی گازیته‌کزه درج ایدووکزنی رجا ایده‌من. بزم لیباۋا شهری بالطی دیگزی کنارنده کرپوستلرینك بلندلگی وچیت ملکتلردن کیلمکده اولان پاراخودلرنك مجمعسی اولو ایله کسب شهرت ایتمش گوزل بر بلده‌در.

شهرمزده طوبچی، بحری و بری نیچه پولك عسکرلر اقامت ایتمکده‌در. شهرده تجارت یاخود باشقه کسبلر ایله اقامت ایدوچی مسلمانلر قرق ایللی کشیدن زیاده دگل ایسه‌ده عسکر خدمتنده مثدن زیاده مسلمان یکتلری اقامت قیلمقده‌لردر. فقط شول‌قدر‌یسی تأسفکه لایقدرکه مثدن زیاده مسلمانلر بولا طوروبده اوزمزگه مخصوص عبادتخانه امام ومقبره‌لرمز یوقدر. شونلقدن هیچ عبادت وقتلری روزه وعیدلرنك نه وقتده اولاچاغی بزنك بونده‌غی کشیلرگه معلوم دگل. همه‌سین بوندای شرافتلردن محروملردر. میتلرمزده خرستیانلر زیارتلری اچینه دفن ایدله‌در. عسکریلر آراسنده بعض اوقوغان عالم شاگردلر اولدیغندن آنلر مأمورلرگه تملقلر ایته‌رك اجازت آلوب میتلرنی جنازه اوقوب دفن ایتسه‌لرده اگر هیچ بر جنازه فلان اوقولماینچه کوملسه‌ده مأمورلرنك تأسف ایتمه‌یه‌چکلری بدیهیدر. باشقه ملتلر ایسه مثلا یهودی کاتولیك پروتیستان اصطاروۋیر وغیریلرنك بونده اقامت ایتمکده اولان عسکرلری بزمکینه نسبة گرچه سکز ئلوش آز بولسه‌ده عسکرلری اوچون کندولرینه مخصوص عبادتخانه‌لری وروحانی‌لری بولغانلقدن امور دینیه‌لرینی کاملا راحت راحت ادا قیلمقده‌لردر لمّا بز بیچاره مسلمان بالالری اوزمزگه مخصوص امام وعبادتخانه‌مز یوقلغندن هر جهتدن محروملرمز.

عزتلو مفتی حضرتمزنك وباشقه همتلی برادرلرمزنك بز اولاد مسلمین اوچون مذکور حاللرمزه التفات ایدوب یاردم ایدولرینی رجا ایده‌مز. شهرمزده‌گی عسکرلر اوچون برعبادتخانه آچلوب بر ر امام تعین ایدلسه مسلمانلر اوچون نی‌قدر زور شادلق ونی قدر زور سوینچ بولور ایدی.

«س. یو — ف»

فنی هنر وتجربه‌لر.

گیرمانیه‌ده عسکری مکتبده اوقوچی فله‌تنیر اسملی شاگرد صوغش کویمه‌لرینه توزه‌ب ییبه‌رلگان طورپید (مینا) لرینی توزه‌لگان یوللرندن بوروب ایکنچی طرفقه آوشدرا طورغان بر قورال اختراع قیلمش. حاضرده گیرمانیه ایمپیراتوری ویلیگیلم حضورنده اوشبو قورال تجربه قیلناچقدر.

قوۂ نطقیه.

آمیریکه‌ده خسته خانه‌ده جراحتی سببلی بر خسته‌نك بورنی آلنمش ایکان آغزنك هیچ بر کیمچیلك اولمادیغی حالده سوز سویله‌ودن محروم قالمش. بر دوکتور بوگا یاصالغان بورون قویمش ایکان خسته مکمل درجه‌ده سویله‌شورگه قادر اولمش. بو تجربه‌دن طبیبلر انساننك قوۂ نطقیه‌سینی یعنی سویله‌شه بلووینی بورنی مکمل بولووندن کورمشلر.

کمانلرنچه بورنلری انسان بورنی کبی اولسه، باشقه عجمی حیوانلرده سویله‌شه بله‌چکلر ایمش. هوسلی طبیبلر تیز زمانده زیره‌كلك وهر اشکه قابلیت ایله مشهور (اورانغوتاك) اسمنده‌گی مایمونلردن برسینی طاوب آگا آدم بورنی شکلنده بورون قویوب سویله‌شورگه اویره‌ته باشلامشلر. بیچاره حیوان سویله‌شه بلمه‌سه‌ده، بعض قسقا سوزلرنی کامل حرفلری ایله ئه‌یته باشلاغان ایمش.

اشسزلرگه اش طابلمش.

قارلسباد و مارینباد معدن صولری

بوگیمیه‌ده قارلسباد ومارینباد شهرلری تیره‌سنده‌گی معدن صولری برنیچه تورلی آورولرغه شفا اولدیغی معلومدر. شول سببدن قارلسبادغه هر سنه بر نیچه مك آورو جییلدیغی وقارلسباد صووی اجزا خانه‌لرده روسیه‌ده‌ده صاتلدیغی معلومدر.

بوصونك شفاسی بیك زیاده بولوچیلغینك سرینه طبیبلر هنوز ایرشه آلمیلر ایدی.

حاضرده آۋستریه‌دن ماش ومایر اسملی ایکی طبیب بو صولرده یاگا کشف قیلنغان (رادی) اسملی نورلی جوهر بارلغینی کشف قیلدیلر. رادی جوهری حقنده یولدزده بر ایکی مرتبه یازلمش ایدی. بو صولرده تیمر عنصری بارلغی اوّلدن‌ده معلومدر.

تورلی سوزلر.

ارشادنك اشتوتگارد گازیته‌سندن نقل قیلوب یازووینه نظرا بوتون دنیاده (۱،۵٤٤،۵۱۰،۰۰۰) یعنی بر میلیار یارمدن زیاده آدم واردر. بو مقدار اهالی‌نك (۱۷۵،۲۹۰،۰۰۰) قدری اهل اسلامدر.

(۵۳۴،۹٤۰،۰۰۰) قدری نصرانیدر.

(۱۰،۸٦۰،۰۰۰) مقداری یهودیدر.

(۸۲۳،٤۲۰،۰۰۰) مقداری مجوسیدر.

مجوسیلرنك (۳۰۰) میلیونی کونفوتسی مذهبنده (۲۱٤) میلیونی براهمانیت مذهبنده (۱۲۱) میلیونی (بوددا) مذهبنده‌در.

یر یوزنده‌گی اهالینك هرمك کشیدن (۱۱٤) کشی مسلماندر. (۳٤٦) کشی خریستیاندر (۷) کشی یهودیدر، (۵۲۳) کشی تورلی مجوسی مذهبنده‌در.

آفریکه‌ده آۋسترالیه جزیره‌لرنده اولان بدوی مسلمانلرنك مسلمانلقلری قوّتله‌نوب بیتمه‌دکندن بو حسابده مجوسیدن صانالمشدر. اگرده آنلرده مسلماندن حساب قیلنسه، اهل اسلام (۳۰۰) میلیونغه ایرشه‌در.

اعلانلر

قزانده ۋوسکریسینسکی اورامده آلکین یورطنده

م. تاتارسکی

نك‌زاویدینیه‌سنك هرتورلی مسلمانچه اوروسچه اشتیمپل وپیچاتلر، ماناغرا ملر، پلومبا کله‌شچه‌لری، چیسلالی اشتیمپللر، کله‌یمه وغیریلر، قیمت آلماینچه ایك مناسب بها ایله بیك تیز وقتك گوزل ایتوب اشله‌نمکده‌در. چیت شهرلردن کیلگان زاکازلر، توقفسز اشله‌نوب نالوژنی پلاتوژ ایله کوندرلمکده‌در. آدرس،

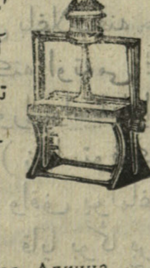

Казань, Воскресенск. ул. домъ Алкина

М. Татарскій.

اعـلان و مراجعتنامه

(قریم مسلمان مطبوعات ونشریات شرکت مساهمه‌سی) نامیله کفه شهرنده آشاغیده بیان ایدلمش شروط وماده‌لر اوزرینه بر شرکت تأسیس اولنیور.

شرطلری:

برنجی - بو شرکتی تأسیسدن مقصد: مکتبلر ایچون درس کتابلری، غزته‌لر، ژورناللر ودیکر فائده‌لی کتابلری طبع ونشرله مسلمانلرك مادی ومعنوی ترقیلرینه وتنویر افکارلرینه خدمت ایتمکدر.

ایکنچی - شرکتك اعضالغنه هر کم کیره بیلور.

اوچنجی - اعضالق حقی اولان بر پای (سهم) یوز (۱۰۰) روبله‌در. فقط آرزو ایده‌نلر ایسته‌دیکلری مقدارده پای آلا بیلورلر.

دوردنجی - هر بر اعضا آلدیغی پایلرك مقدارنده صوته (رأیه) مالك اولدیغی کبی شرکتك کار و ضررنده دخی پایلرینك مقداری نسبتنده حصه یاب اولاجقدر.

بشنجی - شرکتك نظامنامه‌سنی (اوستاونی) ترتیب، - نه یولده ایش کوچوره جکنی تعیین - ایشلری کوچورمك ایچون بر هیئت اداره (پراوله‌نیه)، - کلیر ومصارفی تفتیش ومعنیه ایچون‌ده بر تفتیش هیئتی (ره‌ویزیونی کامیسیا) تعیین ایتمك ایچون شرکته اعضا یازیلانلر مقدمجه برطوپلاشوب عمومی اجتماعلرنده بونلری بالمشاوره قرار لاشدیره‌جقلردر.

شرکته اعضا یازلمایه ایسته‌ین ذوات کرام شهر کفه‌ده (فه‌ئودوسیه‌ده) رستم‌بك آخوندوفه لطفاً مراجعت بویورمالری مرجودر.

قزانده‌غی هر بر مکتب ومدرسه‌لرگه آقچه‌سز یازوو قاراسی بیرمك نیتنده‌من. قارا کیره‌ك بولغان مکتبلردن کرم ایتوب کیلوب آلولرینی اوتنه‌من. کیلگان وقتلرنده چیرك چیلا کلی‌شه هم قایسی مدرسه شاکردی ایکانلکلرینه اماملرندن یازو آلوب کیلولرینی رجا ایتمن یاگابسته‌ده صابونچی محمد احمروف.

روس لسانینه گوزل اشنا، اشلکلی بر بوخگالتیر. کانتور خدمتینه کورگه اورون ازلیدر.

آدرس اداره ده

ماسساژیستکه=صلاوچی، صالاۋیوۋا.

ماسساژ یعنی صلاو ایله دوالانو لازم بولغان کشیلرنی طب وتشریح فنلرینه موافق روشده صلاب دوا قیلامن. بونك اوچون قزاندن چیتکه باروب طورونی‌ده قبول ایته‌من

آدریس اوشبو:

Нижне-Федоровская ул. д. Брадецкаго кв. Ливитовой

اوّلده روس لسانی معلمی بولغان کشی شاکردلرگه روس لسانی تعلیم ایدرگه قبول ایده‌در.

زاسیپکین اورامنده لیسیچکین یورطنده بویانوۋی کۋارتیرنده

Лито-Типографя И. Н. Харитонова. Казань. Редакторъ - издатель Ахмедъ Низамовичъ Максудовъ.